

Chceš se dobře zpovídat?

Nákladem ústavu sv. Josefa.

Brno 1946.

Č. 5740.

Kapitulní konsistoř v Brně dne 18. října 1945.

Nihil obstat.

Imprimatur.

Msgr. Jan Staněk,
censor.

Msgr. Dr. Josef Kratochvíl,
kapitulní vikář.

SVÁTOST POKÁNÍ.

Na každou svatou zpověď se dobře připrav. Což kdyby to byla tvá poslední? Připomeň si Boží dobrodiní, a uznej svou nevděčnost za ně.

Modlitba přípravná.

Pane Ježíši, rozpomeň se, žes přišel jako dobrý pastýř hledat a spasit ty, kdo zbloudili a hynou. Ujmi se mne tedy a odpusť mi, čím jsem se prohřešil proti tobě, proti bližnímu i proti sobě; v myšlenkách, v slovech i v skutcích.

Duše Svatý Utěšiteli, osvěť božským světlem i nejtajnější záhyby mé duše. Probud' dokonale mé svědomí, abych poznal své hříchy, otevři má ústa, abych v hluboké pokoře se z nich úplně vyznal a opravdu se polepšil. Amen.

Zpytování svědomí.

Hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího. Zpytuj se, který tvůj hřích byl těžký, neboť jen z těžkých hříchů se musíme zpovídat.

Těžkého hříchu se dopouští, kdo při úplném vědomí aspoň poněkud poznává, že (skutek) věc je těžce hříšná, a přece ji chce.

V tom případě musí ve sv. zpovědi také říci, kolikrát se to stalo, a okolnost, měnící druh hříchu. Jinak jde o hřích lehký, a tu, zpoví-dáme-li se již z něho, netřeba udávat počet.

Nejprve si odpověz na tyto otázky:

Kdy jsem byl naposled u svaté zpovědi? Byla platná? Nezamlčel jsem těžký hřích?* Který? Litoval jsem hříchů?* Vykonal jsem uložené pokání? Nebyl jsem s těžkým hříchem i u sv. přijímání?* Odložil jsem svůj nejčastější hřích? Varoval jsem se blízké příležitosti? Ne-jsem sezdán jen civilně na úřadě nebo od ne-katolického duchovního?* Nežiji ve společné domácnosti s osobou vdanou, rozvedenou nebo svobodnou (s mužem ženatým, rozvedeným nebo svobodným)?* Nejsem rozloučen nebo rozveden?* Z které příčiny a čí vinou?

Potom prober jednotlivá přikázání Boží a církevní, sedmero hlavních hříchů.

Zpovědní zrcadlo níže uvedené je pomůc-kou, abys na nic nezapomněl. Zpytuj se svědo-mitě, ne však úzkostlivě, aby se ti zpovídání nestalo břemenem.

Hvězdička označuje hříchy, které svou pod-statou jsou těžké. Zda jsou hříchy těžkými i pro zpovídajícího se, záleží na tom, zda před skutkem si byl této okolnosti vědom aspoň ne-jasně. Naopak hříchy v zrcadle označené jako lehké jsou pro zpovídajícího se hříchy těž-

kými, když před skutkem je za takové považoval. V pochybnostech se otaž zpovědníka.

Zpovědní zrcadlo.

Hříchy proti Božím přikázáním.

1. V jednoho Boha věřiti budeš.

Pochyboval jsem dobrovolně o pravdách katolické víry?* Zapíral jsem víru?* Mluvil jsem proti víře?* Poslouchal jsem ochotně řeči proti víře a proti Bohu?* Čítám nebo rozšiřuji nevěrecké nebo protikatolické noviny, časopisy a knihy?* (Číst zakázané knihy je hřích velmi těžký a trestá se exkomunikací.) Dával jsem je čísti jiným? Chodil jsem na nevěrecké schůze nebo na kázání a na obřady jinověrců ze záliby?* Nezáleží mi na tom, abych dobře poznal učení naší svaté víry? Reptal jsem proti Bohu a jeho prozřetelnosti?* Zhřešiv těžce, spoléhal jsem opovážlivě na milosrdenství Boží, říkáje: Mám na pokání čas? nebo: Však se vyzpovídám?* Zanedbával jsem ranní a večerní modlitbu? Bylo to už ze zvyku? Bývám při modlitbě dobrovolně roztržitý? Byl jsem pověřčivý (amulety, hádání z ruky, z karet, z hvězd, ze snů atd.)? Chodím do duchařských sedánek?* Jsem členem spolku pro spalování mrtvol?* Jsem členem zednářských nebo jiných tajných spolků?*

2. Nevezmeš jména Božího nadarmo.

Mám ve zvyku bráti jméno Boží nadarmo nebo v hněvu? Klel jsem? Rouhal jsem se a mluvil nebo psal jsem potupně o Bohu, o svatých, o Církvi, o svátostech neb o jiných svatých věcech?* Napodoboval jsem potupně svaté obřady?* Zneuctil jsem sv. Hostii, sv. kříž, sv. sochu nebo obraz?* Přísahal jsem lehkomylně? Přísahal jsem křivě?* U soudu?* Splnil jsem slib Bohu učiněný?*

3. Pomni, abys den sváteční světil.

Zanedbával jsem v neděli nebo v zasvěcený (povinný) svátek mši svatou bez důvodu?* Přišel jsem v neděli nebo ve svátek vlastní vinou na mši svatou až po obětování, nebo z ní odešel již před kněžským přijímáním?* Byl jsem při mši sv. neuctivý nebo dobrovolně roztržitý? Vyrušoval jsem jiné? Dával jsem pohoršení v kostele? Konal jsem v neděle a v zasvěcené svátky tělesné práce bez nutné potřeby nebo bez církevního dovolení?* Nutil jsem k tomu jiné?*

4. Cti otce svého i matku svou.

Byl jsem k rodičům nebo k představeným hrubý, ve vážných věcech neposlušný?* Nedbál jsem jejich rad a napomínání? Mluvil jsem o nich zle, nebo se za ně styděl? Dělal

jsem jim něco naschvál? Navzdory? Přál jsem jim něco zlého? Nemodlil jsem se za ně? V jejich stáří, v nemoci choval jsem se k nim bezcitně?* Vztáhl jsem ruku proti nim?* Byl jsem bezcitný k starým nebo tělesnou vadou stíženým lidem? Posmíval jsem se jim? Brojil jsem proti řádné vrchnosti světské nebo církevní? Tupil jsem ji nebo zesměšňoval?

Pro rodiče nebo zaměstnavatele:

Dal jsem své děti pokřtít?* Dbám, aby chodily do náboženského vyučování?* Dal jsem je snad pokřtít a vyučovat u nekatolíků?* Starám se poctivě o jejich časné potřeby? Pečuji o to, aby děti, čeleď, zaměstnanci se modlili, chodili na mši sv. a na kázání? Dohlížím, aby nečtli nic nábožensky nebo mravně závadného?* Trpím jim klení, krádeže, předčasné, nebezpečné známosti?* Jsem k nim příliš shovívavý, nebo naopak krutý a nespravedlivý? Svádím, přidržuji je k zlému?*

5. Nezabiješ.

Poranil jsem nebo zabil někoho úmyslně (kromě nutné sebeobraný)?* Uškodil jsem někomu těžce na zdraví neoprávněným bitím, příkořím nebo hrubostí?* Škodil jsem si na zdraví nemírným kouřením? Opil jsem se?* Vydával jsem bez potřeby svůj život do vel-

kého nebezpečí?* Poranil jsem se sám úmyslně?* Nenáviděl jsem někoho?* Záviděl? Žárlil? Hádal jsem se neústupně? Nadával jsem, vyhrožoval? Proklínal?* Přál jsem někomu velkou škodu, nemoc, smrt?* Mstil jsem se těžce?* Nechtěl jsem odpustit a se smířit, když mi bylo ublíženo? Měl jsem sebevražedný úmysl?* Učinil jsem pokus sebevraždy?* Dal jsem někomu pohoršení nebo špatný příklad svou řečí nebo jednáním? Chválil jsem hřích? Omlouval? Netrestal? Svolil jsem k němu nebo radil? Dal jsem k němu podnět? Pomáhal jsem při hříchu? Sváděl jsem sám někoho přímo k hříchu? Ke kterému?* Kázal jsem někomu dělat něco hříšného?* Snad svým dětem?* Donutil jsem zaměstnance k hříchu hrozbou, že je propustím?* Zneužil jsem k tomu jejich bídy?* Svolil jsem k utracení plodu, i sebe mladšího, nebo k němu radil, pomáhal?* Nutil jsem slabé k práci nad jejich síly? Napravil jsem vše, čím jsem se proti bližnímu provinil? Týral jsem zvířata?

6. Nesesmilníš.

9. Nepožádáš manželky bližního svého.

Myslíl jsem se zálibou a dobrovolně nepočestně?* Budil jsem v sobě nepočestné pocity úmyslně (pohledy na sebe, na nahotiny na obrazech, v kině, při koupání atd.)?* Četl jsem

rád nemravné knihy a časopisy, nebo je jiným půjčoval?* Mluvil jsem, zpíval, psal a kreslil necudnosti?* Tančil jsem neslušně?* Sahal jsem necudně na sebe nebo na jiné?* Připustil jsem, aby se jiní ke mně nemravně chovali?* Měl jsem hříšné styky a známosti? Nechtěl jsem se varovat blízké příležitosti ke hříchu proti sv. čistotě (osoby, společnosti, místa atd.)?* Dopustil jsem se nemravného skutku?* S sebou samým?* S jinými?* Jen s jednou osobou (vážnou známostí) či s různými?* Se svobodnými?* Sezdanými?* Bohu zasvěcenými?* Příbuznými?* Se stejným pohlavím?* Zůstalo to bez následků přirozeně?* Zneužíval jsem zvířat?* U všech hříchů se musí udati počet.

Pro sezdané:

Hřešil jsem myšlenkami, žádostmi nebo skutky proti věrnosti manželské?* Odepřel jsem manželskou povinnost?* Zneužíval jsem proti přirozenému zákonu povinnosti manželské?* Z naruživosti nebo ze snahy nemít dítě?* U všeho: kolikrát?

7. Nepokradeš.

10. Aniž požádáš statku jeho.

Všechny hříchy zde uvedené jsou těžké, jestliže byl jimi bližní citelně poškozen a ne-

byly-li to maličkosti. Těžká je krádež v hodnotě jednodenního výdělků chudšího okradeného. Jde-li o krádež majetku lidí bohatých nebo majetku veřejného a různých společností, těžkým hříchem je krádež 300—400 Kčs.

Kradl jsem sám?* Co? cena? Kupoval, přechovával nebo zprostředkoval jsem kradené věci? V které ceně?* Poškodil nebo zkazil jsem cizí majetek?* Podváděl jsem? Mohu škodu jen částečně nahradit, nebo jsem bez prostředků? Poškodil jsem bližního špatnými výrobky, nepoctivou, nesvědomitou prací? Zneužíval jsem nepříznivých poměrů neb okolností a žádal za zboží přemrštěné ceny?* Půjčoval jsem na lichvářský úrok?* Neplatil jsem svědomitě dluhy? Způsobil jsem vlastní vinou úpadek své živnosti a poškodil tak jiné?* Nahradil jsem již velkou škodu, učiněnou bližnímu, jak jsem byl povinen? Vrátil jsem nalezené, vypůjčené, svěřené věci?* Utrácel jsem lehkomyslně majetek marnotratností, přepychem, hýřením atd.)* Byl jsem nespokojen se svým a bažil jsem závistivě po cizím? Chtěl jsem si neprávem přivlastnit cizí majetek?

Pro zaměstnavatele:

Platil jsem svědomitě svým zaměstnancům? Nezneužíval jsem jejich nouze a bezmocnosti

k snižování mzdy? Nezadržoval jsem jejich mzdu?

Pro zaměstnance:

Pracoval jsem svědomitě, když mně byla vyplacena spravedlivá mzda?

8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.

Všechny hříchy zde uvedené jsou rovněž těžké, byl-li jimi bližní citelně poškozen hmotně nebo mravně a nebyly-li to maličkosti. Byl-li bližní poškozen také na majetku, vzniká povinnost náhrady.

Poslouchal jsem rád řeči o chybách jiných? O jejich těžkých hříších?* Podezřívám jsem někoho ze zlých věcí bez příčiny? Křivě posuzoval? Lhal jsem? Uškodil jsem svou lží, nactiutráním v řeči, v novinách? Pomlouval jsem?* Vyjevoval jsem bez důvodu chyby jiných? Jejich hříchy?* Donášel jsem o jiných? Dělal klepy? Udával jsem? Přivedl jsem tím někoho do neštěstí?* Psal jsem anonymní, t. j. nepodepsané, dopisy ze zlé vůle?* Četl jsem cizí dopisy?* Odvolal jsem pomluvu? Napravil jsem křivdu a škodu způsobenou lží, nactiutráním, udavačstvím?

Hříchy proti církevním příkázáním.

Patero církevních příkázání:

1. Zasvěcené svátky světiti.
2. V neděle a v zasvěcené svátky celé mše svaté zbožně se účastniti.
3. Ustanovené posty zachovávat.
4. Alespoň jednou za rok se zpovídati a v čas velikonoční Svátost oltářní přijmouti.
5. V zapovězený čas tanečních zábav se vystríhati.

Jedl jsem v pátek masité pokrmy?* Výjimky, kdy a komu je dovoleno v pátek požívat masité pokrmy, jsou uvedeny v postním řádě, který se předčítává v kostele na počátku postní doby a bývá vyvěšen u kostelních dveří. V pochybnostech se otaž zpovědníka.

Zachoval jsem o Štědrém dni, na Popelec a o Velkém pátku přísný půst, t. j. půst od masa i půst újmy, t. j. jednodenní nasycení?* Přijal jsem v době velikonoční, t. j. od Popeleční středy do svátku Nejsvětější Trojice, svátost pokání a nejsvětější Svátost oltářní?* Nebo aspoň mám úmysl na poutním místě — na př. na Sv. Hostýně — místo toho kdykoli v roce je přijmout? Neodpíral jsem Církvi a kostelu povinné podpory? Účastnil jsem se

v adventě nebo v postní době tanečních zábav.
nebo je sám pořádal?

Sedmero hlavních hříchů:

1. pýcha, 2. lakomství, 3. smilstvo, 4. závist,
5. nestřídmost, 6. hněv, 7. lenost.

Byl jsem pyšný na bohatství, na krásu, na nadání, postavení? Ješitný? Marnivý v zevnějšku? Opovrhoval jsem jinými? Vychloubal jsem se? Byl jsem škodolibý? Byl jsem lakomý k sobě, k bližnímu? Byl jsem hrabivý? Byl jsem sobecký, jen sobě přál a jiné zkracoval? Odpíral jsem almužnu? Záviděl jsem jiným? Uškodil jsem někomu proto? Žiji v nepřátelství s rodiči, se sourozenci, s příbuznými nebo se sousedy? Byl jsem zlobivý, prchlivý v hněvu? Byl jsem lenivý v práci, v modlitbě, ve službě Boží?

Na konec se ještě taž: Do kterého hříchu klesám nejspíše a nejčastěji?

Bez lítosti není odpuštění. Proto si upřímně žádej, abys nebyl nikdy hřešil, a pro budoucnost si opravdu umiň, že se budeš varovati rozhodně všech, zvláště těžkých hříchů, že se dáš poučit, co je těžký hřích a co dělat, aby ses polepšil, že se vyhneš každé blízké příležitosti k těžkému hříchu, že všechno napraviš,

že škodu pokud možno nahradíš, hříšné známosti přerušíš, všem ze srdce odpustíš, že budeš pilně užívat prostředků — zvláště modlitby — k zachování milosti Boží a bedlivě plnit povinnosti svého stavu.

Vzbuzení lítosti před svatou zpovědí.

Bože můj, dobrotivý, svatý a spravedlivý Pane! Jsi hoden veškeré lásky. Vše dobré mám od tebe. A já jsem ti splácel nevděkem, provinil jsem se, urazil jsem tě těžce, a proto zasluhuji tvých trestů.

Pane Ježíši, jenž jsi z lásky ke mně trpěl a na kříži umřel, lituji upřímně, že jsem tě těžce urazil. Prosím pokorně, odpusť mi mou vinu. Odříkám se hříchu a všeho, co k němu vede. Chci se s tvou pomocí opravdu polepšit.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nade mnou! Nejblahoslavenější Panno Maria, Matko milosrdenství a útočiště hříšníků, oroduj za mne, abych upřímným a zkroušeným vyznáním hříchů dosáhl odpuštění.

Anděle Boží, strážce můj, tys byl svědkem mého hříšného života, buď nyní svědkem mého pravého obrácení.

Zpověď.

U zpovědnice myslí na to, co chceš konati. Modli se a chovej se skromně. Nechoď tak blízko, že bys mohl zaslechnout zpověď druhých. Když na tebe dojde, přiklekni ke zpovědnici, požehnej se a řekni:

Vyznávám se Pánu Bohu a na jeho místě vám, Otče, že jsem se dopustil následujících hříchů od poslední zpovědi, kterou jsem vykonal (kdy?).

Pak řekni, zdali jsi žádný hřích v poslední zpovědi nezamlčel, nezapomněl, dostal-lis platné rozhřešení a vykonal-lis pokání. Byl-lis do poslední zpovědi rozloučen nebo rozveden, sezdán civilně na úřadě nebo od nekatolického duchovního, anebo začal život ve společné domácnosti, musíš na to ihned napřed upozornit. Jinak pokračuj a řekni:

Zvláště se tedy vyznávám z těchto hříchů:

Nyní vyznej hříchy. Nestačí říci jenom: Zhřešil jsem proti desateru Božích přikázání — nebo: Mám všechny hříchy — a pod. Nutno vyznat hříchy jednotlivě, udat jejich počet a okolnosti, které mění druh hříchu. Hříchy říkej zvolna, zřetelně, ale aby tě jiní neslyšeli. Buď upřímný, skromný, neužívej nevhodných slov, nejmenuj nikoho.

Vyznání ukonči takto:

To jsou mé hříchy. Srdečně jich z lásky k Pánu Bohu lituji a pevně si umiňuji, že se s jeho milostí opravdu polepším.

Kněz je povinen tázati se, je-li toho k úplnosti zpovědi třeba. Odpovídej ochotně a pravdivě. Potom pozorně vyslechni poučení a pokání, které ti kněz uloží. Když se kněz chystá dát ti rozhřešení, bij se kajícně v prsa a říkej:

Bože, buď milostiv mně hříšnému!

Při rozhřešení se zbožně požehnej. Uložené pokání vykonej svědomitě. Potom poděkuj Pánu Bohu za přijatou milost.